AO Værktøj

Under arbejdet med at søge efter indførsler i kirkebøger og folketællinger, vil du hurtigt opdage, at der skal hentes mange opslag, før du finder det rigtige, og at det tager lidt tid at hente hvert opslag.

Det blev nogle brugere så trætte af, at de dannede en gruppe, som kaldte sig AO Hackers. Der blev udarbejdet et program, der fra AOs server kunne hente hele kirkebøger og folketællinger og gemme opslagene permanent på computeren.

Med tiden blev der oprettet et samarbejdsudvalg i forbindelse med AO, og her er AO Hackers også repræsenteret. Nu eksisterer der en vis form for samarbejde og det betyder, at det jeg nu vil vise dig er fuldt lovligt – og sker med AOs accept.

Utilis er et lantinsk ord, der betyder brugbart, fordelagtigt eller hjælpsomt. Det kan også betyde sjovt.

AO Værktøj består at et lille program, som giver dig mulighed for

- at hente og gemme hele kirkebøger og folketællinger fra AO
- efter download at læse kirkebøger og folketællinger offline,
- at lave indekseringer til kirkebøger og uploade dem til www.utilis.dk, og
- at hente andres indekseringer af kirkebøger fra www.utilis.dk.

Udførlig gennemgang af installation og brug af AO Værktøj finder du som bilag på hæftets side på Libris' hjemmeside.

AO Værktøjs hjemmeside

Utilis.dk						
Forsiden Indekserede kirkebøger Download Dokumentation Om						
Velkommen til Utilis Utilis leverer programmer og IT-understattelse til slægtsforskere og slægtsforskrung. Foreløbig drejer det si kun om AO Værktøjer og kirkebogsindeksering.	g					
Lynn Christiansen has created some great documents for arkivalieronline and 40 Yarktojer. This document abuut <u>and/abuenoling</u> describes everything you need to know, from creating an account to finding, downloading and viewing the images. Here is the document about <u>AQ Yarktojar</u> .						

Her over ser du forsiden for http://utilis.dk, i bjælken finder du links til hjemmesiden fem dele:

Forsiden - Går tilbage til sitets forside.

Indekserede kirkebøger – Her kan du undersøge, hvilke kirkebøger, der allerede er indekseret. Du kan også indsende en indeksering. **Download** – Her downloader og installer du *AO Værktøj*.

Dokumentation – Beskrivelse af programmets udvikling og installationsvejledning som PDF.

Om – Forklaring på sitets historie og navn.

Download og installation af AO Værktøj

1 På forsiden skal du klikke på **Download**, så får du følgende side frem:

Download
Hvis det er første gang, du henter og installerer AO Værktøj, anbefales du at læse Installationsvejledningen.
Den nyeste version
<u>40 Værktpjer 3.3.3</u> Den nederste del af AD Hent vinduet kunne ikke ses. Eventuelle forkærte registeringer i index.xml pga. føjlen i 3.3.0 vil med denne version blive filtreret fra, når de Løves indeksister.

- **2** Her finder du først et link til installationsvejledningen, som du evt. kan læse igennem nu.
- 3 For at downloade og installere AO Værktøj skal du klikke på linket AO Værktøjer 3.3.3, så åbnes en dialogboks:

Vil du køre eller gemme denne fil? Navn: AOV-3.3.3.msi Filtype: Windows Installer-pakke, 2,16 MB Fra: www.utilis.dk <u>K</u>ør <u>G</u>em Annuller

- 4 Vælg Kør.
- 5 NB. Hvis du ikke får ovenstående dialogboks, men derimod en meddelelse om, at du mangler *Microsoft .Net Framework 2.0*, så skal du læse og følge installationsvejledningen, som du finder under **Dokumentation** på www.utilis.dk. Brug af *AO Værktøj* kræver nemlig, at Framework programpakken er installeret.
- **6** Når Framework programpakken er installeret, kan du installere *AO Værktøj*.

7 Vælg Kør for at installere programmet.

AO Værktøj

8 Nu hentes programmet fra www.utilis.dk, hvorefter du får en advarsel om, at udgiveren ikke kan bekræftes. Den kan skal du ignorere.

Udgiveren kunne ikke bekræftes. Er du sikker j software?	på, at du vil køre denne
Navn: AOV-3.3.3.msi	
Udgiver: Ukendt Udgiver	
	Kør Kør ikke

9 Vælg derfor **Kør**, så åbnes *AO Værktøj Setup Wizard*, som er installationsprogrammet.

10 Nu er du nået frem til selve installationsprogrammet. Vælg **Next**, så får du denne boks, hvor du skal vælge installationsmappe:

0	11
i營 AO Værktøj	
Select Installation Folder	
The installer will install AO Værktøj to the following folder.	
To install in this folder, click "Next". To install to a different folder, enter it be	elow or click "Browse".
Eolder: C:\Programmer\A0Hackers\A0 Værktøj\	Biowse
	Disk Cost
Install AD Værktøj for yourself, or for anyone who uses this computer:	
⊖ Just <u>m</u> e	
Cancel < <u>B</u> ack	<u>N</u> ext >

- 11 Programmet foreslår selv en sti og en mappe. Den lader du stå. Programmet spørger, om AO Værktøj skal være tilgængelig for alle (Everyone) eller kun for dig (Just me) som bruger af computeren. Marker Everyone, og klik Next.
- **12** Nu får du en boks, hvor du skal bekræfte, at du vil installere *AO Værktøj* på computeren:

13 Klik på **Next**, hvorefter den næste boks vises, mens programmet installeres.

AC	) Værktøj is being installed.	
	Please wait	
-		

14 Vent på næste boks, som er den sidste, du får. Den fortæller, at programmet er installeret.

15 Klik på Close (Luk).

Nu er *AO Værktøj* installeret og næsten klar til brug.

Sådan virker AO Værktøj

Under installation lagde programmet et ikon på dit skrivebord. Det ser sådan ud:

Åbn programmets hovedboks, **AO Værktøjer**, ved at dobbeltklikke på ikonet på skrivebordet. Boksen ser sådan ud:

🚾 AO Værk 🔳 🗖 🔀
Hent opslag
Vis og indekser
Download
Indstillinger
Om
Afslut

De seks knapper åbner forskellige dele af programmet.

Jeg vil først beskrive de grundlæggende, hvor du håndterer selve programmets opsætning mv. Derefter vil jeg vise dig, hvordan programmet benyttes til at hente og læse kirkebøger og folketællinger fra Arkivalieronline samt styre indekseringer.

Afslut

Klik på knappen Afslut lukker AO Værktøj.

Indstillinger - opsætning af AO Værktøj

For at du kan få fuld glæde af programmet, skal det lige knyttes til din konto på ArkivalerOnline.

Klik på **Indstillinger** i kontrolpanelet for *AO Værktøj*, så får du boksen **Indstillinger** frem:

Her findes informationer, som *AO Værktøj* skal bruge til at hente kirkebøger og folketællinger til dig. Linkene til AO skal du ikke rette på, men det kan måske blive aktuelt, hvis de respektive siders adresser engang i fremtiden ændres af AO.

Du kan angive, hvor mange opslag, som *AO Værktøj* maksimalt skal kunne hente pr. døgn. Antallet er som standard sat til 500, men sæt det op til de 1000, som er reelt maksimum. Nu kan du så hente op til 1000 opslag pr. døgn. Dette bruger programmet, når du sætter det til at hente opslag om natten. Og det slutter selv efter 1000 opslag.

Du skal også oplyse den e-mailadresse og det password, som udgør din brugerkonto hos AO, så kan *AOV* og AO nemlig arbejde sammen.

Klik på fanebladet **Index indstillinger**. Det ser sådan ud:

Her kan du fastsætte, hvilken størrelse opslag skal vises i ovre i **Vis og indekser**, og angive den folder (mappe), hvor opslagene skal gemmes på din computer. Der er også link til indekssider på internettet, dvs. til den mappe, hvor de uploadede

Tilknyt billedredigeringsprogram til AO Værktøj

indekseringer ligger på www.utilis.dk.

Du kan tilknytte et billedredigeringsprogram til *AOV*. Dette afgør, hvilket program, der åbnes, når du beder *AOV* om at åbne et givet opslag i et billedredigeringsprogram. Dette er tilfældet, fordi

der ikke er nogen særlig billedbehandlingsfunktion i *AOV*.

Sæt mærke i **Angiv sti til program** og klik så på knappen lige neden under. Så åbnes denne boks, **Find det ønskede billedredigeringsprogram**:

Boksen viser indholdet af mappen C:\programmer. Nu skal du finde exe-filen for det program, du vil tilknytte som billedredigeringsprogram til *AO Værktøj*.

Jeg har *IrfanView*, som er et smart, lille, gratis program, der kan hentes fra www.irfanview.com.

Jeg finder mappen IrfanView og åbner den:

Og nu vises mappens undermapper samt de to exe-filer i mappen. *Iv_uninstall* er det program, der vil afinstallere *IrfanView*, så den skal jeg ikke vælge.

I_view32 er selve programmet og symboliseres ved programmets sædvanlige ikon. Jeg markerer filen, og klikker på **Åbn**, hvorefter jeg kommer tilbage til fanebladet **Index indstillinger** under **Indstillinger**. Nu kan jeg se, at jeg har valgt *IrfanView*.

Billedredigeringsprogram	
🔿 Default afhængig af filtypen	
Angiv sti til program	
C:\Programmer\IrfanView\i_view32.exe	

Til højre i fanebladet **Index indstillinger** kan du fastsætte hvilke farver, som forskellig tekst og

navne på kilder skal vises med. Jeg benytter mig bare af standardopsætningerne.

En indstilling hos AO

Inden du går videre her i *AOV*, synes jeg, du først rette en indstilling på AO:

- **16** Åbn *Internet Explorer* og åbn Arkivalieronline ved at logge dig ind på www.arkivalieroneline.dk.
- **17** Find en eller anden kilde og åbn den i *LAView* som beskrevet i afsnittet om Arkivalieronline.

ŵ	/ data/folketaelling/FT1801/01718/01221.tif	_ 2 ×
	💂 Ge <u>m</u> som < Forrige opslag > Næste opslag 🔰 100% 🛛 👻 🔀 Indstillinger 😰 Se logfilen 🧳 Hælp	
00000	Status 1 Fonlag 2 Status 1 Status 1	
00000	5689 0 5569 7 5569 3 5569 3 5569 3	

18 I *LAView* finder du i værktøjslinjen for oven knappen **Indstillinger**, som du her ser i forstørret udgave:

19 Klik på **Indstillinger**, så får du boksen **Indstillinger** frem:

20 Sæt mærke i Integrer med AO Værktøjer.

21 Klik på Ok.

1 Luk LAView og Internet Explorer.

Nu sker der nemlig fremover det, at hver gang du henter et billede fra AO og får det vist online i *LAView*, så gemmes billedet samtidigt permanent i *AO Værktøjs* mappe C:\AO\data. Indtil nu blev de viste opslag blot gemt i en midlertidig mappe, så de med tiden blev slettet fra computeren.

Om – om AO Værktøj

Her finder du oplysning om program-version samt oplysning om udgiver, med henvisning til *AOVs* hjemmeside, www.utilis.dk.

Hent opslag

Før du kan læse eller behandle opslag, skal du først hente nogle fra AO. Det gør du sådan:

22 Klik på **Hent opslag**, så får du indekssiden for kirkebøger på AO, men den vises i en særlig boks, ikke i *Internet Explorer*. Det ser sådan ud:

- 23 Nu kan du udvælge en ønsket kirkebog eller folketælling på samme måde, som når du bruger AO almindeligt.
- 24 Når du fra siden med oversigt over f.eks. et sogns kirkebøger så klikker på et link til en kirkebog, vil kirkebogen ikke straks blive åbnet i *LAView*, men derimod får du følgende dialogboks, hvor du kan vælge behandling. Den ser du her:

- **Download alle opslag** vil overføre din bestilling til Download-delen af programmet.
- Udvælg opslag giver dig mulighed for at vælge, hvilke opslag, der skal hentes.
  Oplysning om de valgte opslag overføres til Download-delen af programmet.
- Start online fremviser åbner straks kilden i *LAView*.
- **25** Du kan ved flueben gøre det svar, du vælger i denne omgang til standartsvar, så får du ikke vist dialogboksen **Vælg behandling** igen.

Efter denne procedure vil din bestilling være overført til ordrelisten i **Download**, med mindre du valgte at åbne kilden i *LAView* straks selvfølgelig.

Download

Download-delen af programmet ser sådan ud:

🖶 Download							
<u>D</u> ownload <u>B</u> esti	lling						
	)	Start 31.05	2008 00	.00 💌	Slut 31.0	5.2008 09:	00 💌
Bestilling			Opslag	)			
0114/4/013/ 0114/4/010/ 0114/4/010/ 0114/4/010/ 0114/4/00/ 0114/4/00/ 0114/4/00/ 0114/4/00/ 0114/4/00/ 0114/4/00/ 0114/4/00/ 0114/4/00/ 0114/4/00/ 0114/4/00/	118 opsiag 293 opsiag 205 opsiag 205 opsiag 151 opsiag 313 opsiag 303 opsiag 312 opsiag 312 opsiag 152 opsiag 451 opsiag 451 opsiag	venter venter venter venter venter venter venter venter venter	23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 55 55 55	01e01e 01e03e 01e07e 01e07e 01e07e 02e03e 02e03e 02e03e 02e03e 02e03e 02e03e 02e03e 02e03e 02e07e 02e03e 02e07e 02e07e 02e07e	b02 er hentel b04 er hentel b06 er hentel b08 er hentel b10 er hentel b12 er hentel b12 er hentel b05 venter b12 venter b12 venter b12 venter b02 venter b04 venter b05 venter b06 venter b06 venter b08 vente	tidligere tidligere tidligere tidligere tidligere tidligere tidligere	
Der kan ikke dowi	nloades nu, sæt e	evt. tiden for sta	irt og slut			1000	1000

I ruden til venstre har du en oversigt over de kilder, du under **Hent opslag** har bedt om at få downloadet. Og til højre har du en liste over, hvordan download gik for den kilde, du har markeret i den venstre rude.

I mit eksempel har den første kilde på listen i ruden til venstre en betegnelse: 0114\A\013\. Det er kildens mappe på AO. 0114 er sognet, A er kirkebøger før 1892 og 013 er kirkebogens nummer. Men det er ikke nødvendigt at bekymre sig særligt om disse numre, og deres sammensætning varierer fra landsdel til landsdel.

Du kan tilpasse rækkefølgen af kilderne ved at markere en kilde og derefter klikke på **Pil op** og **Pil ned** i værktøjslinjen.

I ruden til højre ser du fra venstre opslagsnummeret for hvert opslag, dernæst filens navn (f.eks. 2b11b12) og til højre ser du status for download af opslaget.

Der kan stå *venter, kan ikke hentes,* eller *er hentet tidligere*. Venter angiver, at filen venter på at blive hentet, idet programmet tager filerne i opslagsnummerrækkefølge.

Kan ikke hentes vil fremgå, hvis der har været problemer med serveren hos AO, f.eks. hvis din ordre støder sammen med en anden brugers ordre. Så kan du risikere, at din ordre ikke kan udføres. I det tilfælde må du senere bede *AO Værktøj* om at hente kildens opslag igen. Er hentet tidligere vil fremgå, hvis et opslag allerede findes i den mappe, hvor opslagene gemmes på din computer.

I proceslinjen for neden ser du status for downloadprocessen. Til højre ser du hvor mange opslag, du har downloadet i dag, samt hvor mange du har som maksimum. Hvis det maksimale antal opslag er hentet i dag, må du vente til morgen med at forsætte download. Du kan dog stadig læse kilder online på AO og åbne dem i *LAView*.

Fordi du har bedt AO og *AO Værktøj* om at arbejde sammen vil de opslag, du henter og læser i *LAView* fra nu af blive gemt i din mappe under C:\AO\data, og ikke i den mappe, hvor AO almindeligvis gemmer opslagene midlertidigt. Derfor vil *er hentet tidligere* optræde, hvis du har hentet nogle opslag via *LAView* på AO, og senere henter resten af kirkebogen med *AO Værktøj*.

Menuen **Download** i menubjælken øverst giver dig mulighed for at starte eller stoppe download af kilderne. Menuen i **Bestilling** giver dig mulighed for at stoppe eller genstarte download af en eller flere kilder.

Endelig finder du tidspunkter for **Start** og **Slut**. Disse er som standart altid sat til kl. 00.00 til 09.00 dagen efter aktuel dato. Du kan ændre både datoer og tidspunkter, så du kan begynde download med det samme – eller på et andet ønsket tidspunkt.

For at udnytte AOs servers kapacitet bedst og undgå overbelastning om dagen, henstilles det, at man downloader hele kilder om natten.

Husk, at hvis download skal finde sted, skal computeren være tændt og programmet køre på det fastsatte tidspunkt.

Når kilderne er hentet, fremgår de stadig af oversigten. Dette sker, for at du skal kunne se, hvordan download gik. Du kan markere en bestilling og klikke på **Fjern bestilling**; den er i værktøjslinjen og har en rød cirkel med et hvidt kryds.

Vis og indekser

Den centrale og mest interessante del af programmet finder du under **Vis og indekser**. Her ser du den:

📇 AO Index						- C 🛛
51 <u>y</u> s						
	Enter tasten: Ingenting	•	Hent opslag	Tilpasset	•	
Arkivalier ⊪ folketaelling ⊪ kirkeboeger ⊯ kirkeboeger1892						

Her kan du ved hjælp af listerne i ruden til venstre overskue de kilder, du har downloadet. Du kan læse billederne i ruden til højre, og endelig kan du hente indekseringer af kirkebøgerne og selv indeksere kirkebøger. Desuden kan du tilføje dine egne kommentarer til hvert opslag, så du ment kan finde det igen.

Oversigten over kilder i ruden til venstre

Oversigten til venstre udvides ved klik på de små kasser med kryds. Så kan det se således ud:

AO Værktøj

<u>F</u> il	⊻is	
	Enter tasten: Ingenting	
÷	kirkeboeger (28)	^
	<u>i</u> . 019	
	<u>+</u> 079	
	😟 083 / Frederiks Tyske Kirke, Sokkelund herred,	
	<u>i</u> 131	
	<u>⊕</u> - 251	
	<u>⊕</u> - 259	
	±- C048B	
	吏 - C234B / Viborg Gråbrødre - Asmild - Tapdrup, Nr	
	😟 C234C / Viborg Domsogn - Asmild - Tapdrup - Vi	
	😟 C243 / Vorning - Kvorning - Hammershøj - Vornir	
	😟 C251 / Vester Velling - Skjern - Vester Velling - S	
	😟 C421A / Dalby - Stenderup - Urlev, Hatting herre	
	吏 - C428 / Glud - Hjarnø, Bjerre herred, Vejle amt 👘	
	<u>⊕</u> - C521	
	🗄 - 0111 / Odense, Garnisonskirken - Odense, Sct	
	🗄 0112 / Odense, Sct Hans, Odense herred, Ode	

Oversigten viser i første omgang en oversigt over sogne. Udvid et sogn og se alle de hentede kirkebøger. Og udvid igen en kirkebog, så kan du se oversigten over alle de hentede opslag:

Fil	Vis	
	Enter tasten: Ingenting	
	吏 - 0196 / Middelfart - Kavslunde - Middelfart - Kav 🔼	1
	🗄 - 0332 / Fåborg, Sallinge herred, Svendborg amt 🗾	ł.
	🗄 - 0345 / Horne, Sallinge herred, Svendborg amt	1
	吏 - 0364 / Vester Åby - Åstrup - Vester Åby - Åstrup	ę
	吏 - 0387 / Svendborg, Sct Nicolai, Sunds herred, S	
	🖻 - 0388 / Svendborg, Vor Frue, Sunds herred, Sve	
	🖻 A / Svendborg, Vor Frue (4) 📃	E S
	吏 001 / Svendborg, Vor Frue 1687 - 1793	
	吏 003 / Svendborg, Vor Frue 1794 - 1814 💳	10.0
	- 004 / Svendborg, Vor Frue 1814 - 1820	i i
	forside	Į.
	F 1813 (54.00) Hans Christian Drejer	
	Fødte drenge 1814	
	Fødte drenge 1814	100
	Fødte drenge 1815	
	- Fødte drenge 1815	
	- Fødte drenge 1815	100
	- Fødte drenge 1816	
	- Fødte drenge 1816	100

I begyndelsen vises alle linjer som henvisning til sti og filnavne hos AO. Hvis du tager et højreklik på et sognenavn eller en kildes linje, kan du vælge at opdatere navn eller antal opslag. Derefter ser det ud som i eksemplet ovenfor.

Endelig kan du på listen over en kirkebogs opslag tage et højreklik, så får du følgende menu:

Skriv note
Kopier URL
Vis antal opslag
Hent navn
Hent indeksering
Lav indeksside
Hent denne side igen
Opfrisk opslag

Klik på **Skriv note** åbner denne dialogboks:

Her kan du øverst skrive en **Generel tekst**, dvs. et generelt notat om indholdet, f.eks. *Fødte drenge 1818*, eller *Viede 1795-1796*. Hvis et indeks er hentet fra *AOV*, vil dets tekst blive vist her.

Privat note bruges til dit eget interne notat, som ikke vedkommer andre. Jeg har selv tilføjet noten om Hans Christian Drejer, hvis fødsel findes under fødte drenge 1813.

Højreklik på et givet opslag og dernæst et klik på **Kopier URL** vil placere sti- og filnavn i udklipsholderen, så du kan kopiere det over i f.eks. en e-mail eller et Word dokument. Det er smart, hvis du vil henvise til filen, så andre også kan finde den konkrete fil med opslaget. En URL kan se sådan ud:

http://www.arkivalieronline.dk/data/kirkeboeger/O388/A/0 04/K01-09-A.Tif

I princippet kunne modtageren så klikke på hyperlinket og læse opslaget online, men AO tillader desværre ikke de almindelige brugere at skyde genvej på denne måde.

Vis antal opslag og Hent navn henter disse oplysninger fra hhv. din mappe data og *AOVs* database. Antal opslag angiver nemlig, hvor mange, du har downloadet, ikke hvor mange der er i alt.

Hent indeksering

Hvis en bruger af *AOV* har udarbejdet og uploaded til www.utilis.dk en indeksering af en kirkebog, så vil klik på **Hent indeksering** hente denne indeksering til din computer. Dvs. at brugerne kan hjælpe hinanden ved at dele indekseringer. Det er en stor hjælp, fordi du nu nemt kan se, hvad de enkelte opslag indeholder.

I eksemplet ovenfor fandtes der et indeks, som jeg så har hentet.

Hvis der ikke allerede findes et indeks, kan du selv udarbejde et.

Lav indeksside

De generelle noter, du udfylder under **Skriv note**, kan du efter endt indeksering overføre til en lille html-fil, der lægges i mappen C:\AO. Filen får samme navn som kirkebogen har, f.eks. 0388-A- 004, som er kirkebogen 1814-1820 fra Svendborg, Vor Frue sogn.

Om opload af indeksering se sidst i dette kapitel.

Hent denne side igen vil overføre opslaget til listen over ønskede opslag i programdelen Download.

Opfrisk opslag bruges, når du under arbejdet med programmet vil have opdateret listen med kilderne. Det er kun nødvendigt, hvis du ved hjælp af **Download** har hentet kilder, eller hvis du har brugt *LAView* til at blade i kirkebøger direkte fra AO.

Visning af opslag i højre rude

Når et opslag markeres i ruden til venstre, vises det som et billede i ruden til højre. Sådan ser det ud:

Fil Vis							
4 2 5	Enter tasten: Ingenting	-	Hent opslag	25%	*		
0196 / Mide	delfart - Kavslunde - Middelfart - Kav: 🔼	10 A S		- P			
⊕ 0332 / Fábi	org, Sallinge herred, Svendborg amt	4		1 m m	the second		3
+ 0345 / Horr	te, Salinge herred, Svendborg amt	1		300	t e		
0.364 / Vest 0.367 / Sver 0.388 / Sver 0.388 / Sver 0.388 / Sver 0.388 / Sver	ndborg, Sct Nicolai, Sunds herred, S ndborg, Sct Nicolai, Sunds herred, S ndborg, Vor Frue, Sunds herred, Sve ndborg, Vor Frue, (4)	EA.	tter og Direm.	Garaeto (	zlde Rava,	Darbers Dorim sam i Aiefen eller Horim,	Berall Ques
⊕ 001 ⊕ 003 ⊕ 004	/ Svendborg, Vor Frue 1687 - 1793 / Svendborg, Vor Frue 1687 - 1814 / Svendborg, Vor Frue 1814 - 1820 / svendborg, Vor Frue 1814 - 1820	1	1813 4 30 Cal	Mars Enflier	Orijin .	1. 1. 199 1 Car	ten An
	F 1813 (54.00) Hans Christian Drejer Fache denge 1814 Fache denge 1814 Fache denge 1814	3.	SPA 10 Som	Frideričk Org	tire Tonfin	Antonio A. S. Barr	and the second
	Fade denge 1815 Fade denge 1815 Fade denge 1816 Fade denge 1816	9.	181441 22 Jan	Friderick Dan	alBrinn	Nitt & Richard	Ja

I værktøjslinjen for oven kan du bruge knapperne med pilene til at gå til forrige eller næste opslag.

Den lille knap, **Fjern testgitter**, vil fjerne evt. raster, dvs. prikker, i billedet til højre. Nogle folketællinger er scannet med disse raster for at lette tydningen.

Rullepanelet **Enter tasten** giver dig mulighed for at bestemme, hvad der skal ske ved taste på **Enter**.

Du kan vælge mellem:

- Ingenting, hvor der intet vil ske,
- Næste opslag, som vil vise det næste opslag, eller
- Næste opslags note, som viser det næste opslag samt dialogboksen Skriv note for samme opslag.

Det sidste bruges under indeksering, så man er fri for at skulle højreklikke hele tiden.

Hent opslag åbner programdelen Hent opslag, som er omtalt ovenfor.

Til højre kan du vælge, hvilken størrelse opslaget skal vises i. Mulighederne er de samme som i *LAView*.

Generelt om at indeksere

Hvis man regner med at skulle bruge en kirkebog meget, vil det være lettere at finde rundt i den, hvis den er indekseret. Først undersøger du ved hjælp af højreklik, om der kan hentes en indeksering fra www.utilis.dk. Findes der ikke allerede en indeksering, kan du selv udarbejde en.

Her er lidt retningslinjer vedrørende indeksering, så de kan blive lidt ens og hjælpe mest muligt.

Kirkebøger efter 1814 er altid opdelt i afsnit, så her er det naturligt at notere afsnittet først og dernæst årstal, der optræder på opslaget. F.eks. *Fødte kvindekøn 1850-1852*.

For store sognes vedkommende kan et år fylde mange opslag. Hvis der bliver flere end fem ens noter for opslag, er det en god idé at sætte måned på også, f.eks. Fødte kvindekøn jan. 1850 – mar. 1850. Forkort gerne måneden til tre bogstaver.

Ved kirkebøger før 1814 kan flere sogne jo være omfattet af samme kirkebog. Her må man tillige oplyse, hvilke sogne, hvert afsnit eller opslag omfatter, f.eks.:

Vr. Åby, Fødte og døde 1750-1752, eller

Vr. Åby og Åstrup, offentligt skriftemål 1760-1770.

Du kan bruge forkortelser:

F for fødte, D før døde, K for konfirmerede, V for viede, T for tilgangsliste, A for afgangsliste, J for jævnførelsesskema, og Tr for trolovelse.

På www.utilis.dk kan du på listerne over de indekserede kirkebøger se, hvordan andre har gjort.

Oversigt over allerede indekserede kirkebøger

Gå ind på www.utilis.dk og vælg **Indekserede** kirkebøger, det ser sådan ud:

Indekse	rede kirkebøger	
Amt	Vælg	
Herred	Alle	
Sogn	Alle	

Her finder du tre rullepaneler, så du kan søge efter og så vist de indekseringer, der allerede er oploadede. Det fungerer på samme måde som rullepanelerne hos Arkivalieronline.

Her har jeg valgt Odense Amt og alle sogne og alle herreder.

For hver indeksering angives amt, herred og sogn. Desuden titel, dvs. kirkebogens nummer indenfor sognet og sognets eller sognenes navne samt i form af forkortelser også indholdet af bogen.

Til højre finder du Identifikation, dvs. mappens nr. hos AO.

Kirkebogens titel fungerer som hyperlink til selve indekseringen, som vises som et html-dokument. Her har jeg valgt Odense, Sct. Knuds sogns kirkebog 1698-1741, som jeg selv har indekseret:

O113 - Odense, Sct Knud, Odense herred, Odense amt					
001 - Odense, Sct Knud 1698 - 1741					
Sorte opslagsnr. er hentet fra AO, mens de blå er bere	gnede				
Henvisning	OA Opslagsnr				
1698-1741 Indholdsfortegnelse	1				
viede 1701 okt - nov - efter trolovelsesdato (marriages after date of betrowal)	2				
viede 1701 nov - 1702 feb	3				
viede 1702 feb - jun	4				
viede 1702 jul - sep	5				
viede 1702 okt - 1703 mar	6				
viede 1703 mar - jun	7				

Det er tænkt sådan, at klik på beskrivelsen af et opslag kan åbne opslaget firekte fra AO. Men desværre tillader AO ikke, at almindelige brugere logger på ad denne vej.

Til højre ser du opslagsnumrene, så du kan henvise nøjagtigt til det rigtige opslagsnummer. Du kan nemlig ikke mere se opslagsnumrene i *AO Værktøj*, når en indeksering først er hentet.

Indlæs indeksering

- **26** Først skal du i *AO Værktøj* have udarbejdet en komplet indeksering af en kirkebog.
- 27 Dernæst skal du i programdelen Vis og indekser tage et højreklik på den udvidede visning af den indekserede kirkebogs opslag i oversigten til venstre for at lave indeksering.
- **28** Nu danner programmet en html-fil, som lægges i mappen C:\AO\data.
- **29** Dernæst skal du gå ind på siden **Indekserede kirkebøger** på www.utilis.dk. Klik på **Indlæs indeksering**, hvorefter du bliver bedt om at finde den fil, du vil indlæse.
- **30** I stifinderen finder du frem til mappen C:\AO\data, og i den mappe finder du din htmlfil. Den har navn efter sogn og kirkebog. Navnet kan du genfinde i **Vis og indekser** i *AO Værktøj*.
- **31** Marker filen, og klik på Åbn.
- 32 Klik derefter på Indlæs.
- **33** Derefter indlæses din indeksering. Som afslutning takker www.utilis.dk for dit bidrag.

Du kan altid foretage rettelser i din indeksering ved at gentage proceduren. Altså først lave indeksering af samme kirkebog, og derefter indlæse den.

Læg mærke til, at når du først har indlæst en indeksering for en given kirkebog, kan ingen anden bruger indlæse indeksering for samme kirkebog. Man kan heller ikke rigtig reservere en kirkebog, man vil indeksere, så det er bedst at indeksere en kirkebog i løbet af højst et par dage. Det ville jo være ærgerligt, hvis flere udførte samme arbejde.

Konklusion

AO Værktøj er et rigtigt smart hjælpemiddel, når du vil finde oplysninger om slægten i kirkebøger og folketællinger. Jeg håber min gennemgang vil få endnu flere til at benytte det og til at indeksere kirkebøger.

Forhåbentlig vil *AO Værktøj* med tiden blive fuldt integreret med AO, så man kan finde opslagene fra indekseringerne; dette vil i hvert fald mindske belastningen af serveren meget.